శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
రాజన్నుదితమేతత్ తే హరేః కర్మాఘనాశనం ।
గజేంద్రమోక్షణం పుణ్యం రైవతం త్వంతరం శృణు ॥ **1** ॥

పంచమో రైవతో నామ మనుస్తామససోదరః ।
బలివింధ్యాదయస్తస్య సుతా అర్జునపూర్వకాః ॥ **2** ॥

విభురింద్రః సురగణా రాజన్భూతరయాదయః ।
హిరణ్యరోమా వేదశిరా ఊర్ధ్వబాహ్వాదయో ద్విజాః ॥ **3** ॥

పత్నీ వికుంఠా శుభ్రస్య వైకుంఠైః సురసత్తమైః ।
తయోః స్వకలయా జజ్ఞే వైకుంఠో భగవాన్స్వయం ॥ **4** ॥

వైకుంఠః కల్పితో యేన లోకో లోకనమస్కృతః ।
రమయా ప్రార్థ్యమానేన దేవ్యా తత్ప్రియకామ్యయా ॥ **5** ॥

తస్యానుభావః కథితో గుణాశ్చ పరమోదయాః ।
భౌమాన్ రేణూన్స వి మమే యో విష్ణోర్వర్ణయేద్ గుణాన్ ॥ **6** ॥

షష్ఠశ్చ చక్షుషః పుత్రశ్చాక్షుషో నామ వై మనుః ।
పూరుపూరుషసుద్యుమ్నప్రముఖాశ్చాక్షుషాత్మజాః ॥ **7** ॥

ఇంద్రో మంత్రద్రుమస్తత్ర దేవా ఆప్యాదయో గణాః।
మునయస్తత్ర వై రాజన్హవిష్మద్వీరకాదయః ॥ **8** ॥

తత్రాపి దేవః సంభూత్యాం వైరాజస్యాభవత్ సుతః।
అజితో నామ భగవానంశేన జగతః పతిః ॥ **9** ॥

పయోధిం యేన నిర్మథ్య సురాణాం సాధితా సుధా।
భ్రమమాణోఽంభసి ధృతః కూర్మరూపేణ మందరః ॥ **10** ॥

రాజోవాచ
యథా భగవతా బ్రహ్మన్మథితః క్షీరసాగరః।
యదర్థం వా యతశ్చాద్రిం దధారాంబుచరాత్మనా ॥ **11** ॥

యథామృతం సురైః ప్రాప్తం కించాన్యదభవత్ తతః।
ఏతద్ భగవతః కర్మ వదస్వ పరమాద్భుతం ॥ **12** ॥

త్వయా సంకథ్యమానేన మహిమ్నా సాత్వతాం పతేః।
నాతితృప్యతి మే చిత్తం సుచిరం తాపతాపితం ॥ **13** ॥

సూత ఉవాచ
సంపృష్టో భగవానేవం ద్వైపాయనసుతో ద్విజాః।
అభినంద్య హరేర్వీర్యమభ్యాచష్టుం ప్రచక్రమే ॥ **14** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
యదా యుద్ధేఽసురైర్దేవా బాధ్యమానాః శితాయుధైః।
గతాసవో నిపతితా నోత్తిష్ఠేరన్స్మ భూయశః ॥ **15** ॥

యదా దుర్వాససః శాపాత్ సేంద్రా లోకాస్త్రయో నృప।
నిఃశ్రీకాశ్చాభవంస్తత్ర నేశురిజ్యాదయః క్రియాః ॥ **16** ॥

నిశామ్యైతత్ సురగణా మహేంద్రవరుణాదయః।
నాధ్యగచ్ఛన్స్వయం మంత్రైర్మంత్రయంతో వినిశ్చయం ॥ **17** ॥

తతో బ్రహ్మసభాం జగ్మురేరోర్మూర్ధని సర్వశః।
సర్వం విజ్ఞాపయాంచక్రుః ప్రణతాః పరమేష్ఠినే ॥ **18** ॥

స విలోక్యేంద్రవాయ్వాదీన్ నిఃసత్త్వాన్విగతప్రభాన్।
లోకానమంగలప్రాయానసురానయథా విభుః ॥ **19** ॥

సమాహితేన మనసా సంస్మరన్పురుషం పరం।
ఉవాచోత్ఫుల్లవదనో దేవాన్స భగవాన్పరః ॥ **20** ॥

అహం భవో యూయమథోఽసురాదయో
మనుష్యతిర్యగ్ఋషిఘర్మజాతయః।
యస్యావతారాంశకలావిసర్జితా
వ్రజామ సర్వే శరణం తమవ్యయం ॥ **21** ॥

న యస్య వధ్యో న చ రక్షణీయో
నోపేక్షణీయాదరణీయపక్షః।
అథాపి సర్గస్థితిసంయమార్థం
ధత్తే రజఃసత్త్వతమాంసి కాలే ॥ **22** ॥

అయం చ తస్య స్థితిపాలనక్షణః
సత్త్వం జుషాణస్య భవాయ దేహినాం।
తస్మాద్ వ్రజామః శరణం జగద్గురుం
స్వానాం స నో ధాస్యతి శం సురప్రియః ॥ **23** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యాభాష్య సురాన్వేధాః సహ దేవైరరిందమ।
అజితస్య పదం సాక్షాజ్జగామ తమసః పరం ॥ **24** ॥

తత్రాదృష్టస్వరూపాయ శ్రుతపూర్వాయ వై విభో।
స్తుతిమబ్రూత దైవీభిర్గీర్భిస్త్వవహితేంద్రియః ॥ **25** ॥

బ్రహ్మోవాచ
అవిక్రియం సత్యమనంతమాద్యం
గుహాశయం నిష్కలమప్రతర్క్యం।
మనోఽగ్రయానం వచసానిరుక్తం
నమామహే దేవవరం వరేణ్యం ॥ **26** ॥

విపశ్చితం ప్రాణమనోధియాత్మనా -
మర్థేంద్రియాభాసమనిద్రమవ్రణం।
ఛాయాతపౌ యత్ర న గృధ్రపక్షౌ
తమక్షరం ఖం త్రియుగం వ్రజామహే ॥ **27** ॥

అజస్య చక్రం త్వజయేర్యమాణం
మనోమయం పంచదశారమాశు।
త్రిణాభి విద్యుచ్చలమష్టనేమి
యదక్షమాహుస్తమృతం ప్రపద్యే ॥ **28** ॥

య ఏకవర్ణం తమసః పరం త -
దలోకమవ్యక్తమనంతపారం।
ఆసాంచకారోపసుపర్ణమేన -
ముపాసతే యోగరథేన ధీరాః ॥ **29** ॥

న యస్య కశ్చాతితితర్తి మాయాం
యయా జనో ముహ్యతి వేద నార్థం।
తం నిర్జితాత్మాత్మగుణం పరేశం
నమామ భూతేషు సమం చరంతం ॥ **30** ॥

ఇమే వయం యత్ప్రియయైవ తన్వా
సత్త్వేన సృష్టా బహిరంతరావిః।
గతిం న సూక్ష్మామృషయశ్చ విద్మహే
కుతోఽసురాద్యా ఇతరప్రధానాః ॥ **31** ॥

పాదౌ మహీయం స్వకృతైవ యస్య
చతుర్విధో యత్ర హి భూతసర్గః।
స వై మహాపూరుష ఆత్మతంత్రః
ప్రసీదతాం బ్రహ్మ మహావిభూతిః ॥ **32** ॥

అంభస్తు యద్రేత ఉదారవీర్యం
సిధ్యంతి జీవంత్యుత వర్ధమానాః।
లోకాస్త్రయోఽథాఖిలలోకపాలాః
ప్రసీదతాం బ్రహ్మ మహావిభూతిః ॥ **33** ॥

సోమం మనో యస్య సమామనంతి
దివౌకసాం వై బలమంధ ఆయుః।
ఈశో నగానాం ప్రజనః ప్రజానాం
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **34** ॥

అగ్నిర్ముఖం యస్య తు జాతవేదా
జాతః క్రియాకాండనిమిత్తజన్మా।
అంతఃసముద్రేఽనుపచన్స్వధాతూన్
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **35** ॥

యచ్చక్షురాసీత్ తరణిర్దేవయానం
త్రయీమయో బ్రహ్మణ ఏష ధిష్ణ్యం।
ద్వారం చ ముక్తేరమృతం చ మృత్యుః
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **36** ॥

ప్రాణాదభూద్ యస్య చరాచరాణాం
ప్రాణః సహో బలమోజశ్చ వాయుః।
అన్వాస్మ సమ్రాజమివానుగా వయం
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **37** ॥

శ్రోత్రాద్ దిశో యస్య హృదశ్చ ఖాని
ప్రజజ్ఞిరే ఖం పురుషస్య నాభ్యాః।
ప్రాణేంద్రియాత్మాసుశరీరకేతం
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **38** ॥

బలాన్మహేంద్రస్త్రిదశాః ప్రసాదా -
న్మన్యోర్గిరీశో ధిషణాద్ విరించఃి
ఖేభ్యశ్చ ఛందాంస్యృషయో మేఢ్రతః కః
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **39** ॥

శ్రీర్వక్షసః పితరశ్ఛాయయాఽఽసన్
ధర్మః స్తనాదితరః పృష్ఠతోఽభూత్।
ద్యౌర్యస్య శీర్ష్ణో ఽప్సరసో విహారాత్
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **40** ॥

విప్రో ముఖం బ్రహ్మ చ యస్య గుహ్యం
రాజన్య ఆసీద్ భుజయోర్బలం చ।
ఊర్వోర్విడోజోఽంఘ్రిరవేదశూద్రౌ
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **41** ॥

లోభోఽధరాత్ ప్రీతిరుపర్యభూద్ ద్యుతి -
ర్నస్తః పశవ్యః స్పర్శేన కామఃి
భ్రువోర్యమః పక్ష్మభవస్తు కాలః
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **42** ॥

ద్రవ్యం వయః కర్మ గుణాన్విశేషం
యద్యోగమాయావిహితాన్వదంతి।
యద్ దుర్విభావ్యం ప్రబుధాపబాధం
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ **43** ॥

నమోఽస్తు తస్మా ఉపశాంతశక్తయే
స్వారాజ్యలాభప్రతిపూరితాత్మనే।
గుణేషు మాయారచితేషు వృత్తిభి -
ర్న సజ్జమానాయ నభస్వదూతయే ॥ **44** ॥

స త్వం నో దర్శయాత్మానమస్మత్కరణగోచరం।
ప్రపన్నానాం దిదృక్షూణాం సస్మితం తే ముఖాంబుజం ॥ **45** ॥

తైస్తైః స్వేచ్ఛాధృతై రూపైః కాలే కాలే స్వయం విభో।
కర్మ దుర్విషహం యన్నో భగవాంస్తత్ కరోతి హి ॥ **46** ॥

క్లేశభూర్యల్పసారాణి కర్మాణి విఫలాని వా।
దేహినాం విషయార్తానాం న తథైవార్పితం త్వయి ॥ **47** ॥

నావమః కర్మకల్పోఽపి విఫలాయేశ్వరార్పితః।
కల్పతే పురుషస్యైష స హ్యాత్మా దయితో హితః ॥ **48** ॥

యథా హి స్కంధశాఖానాం తరోర్మూలావసేచనం।
ఏవమారాధనం విష్ణోః సర్వేషామాత్మనశ్చ హి ॥ **49** ॥

నమస్తుభ్యమనంతాయ దుర్వితర్క్యాత్మకర్మణే।
నిర్గుణాయ గుణేశాయ సత్త్వస్థాయ చ సాంప్రతం ॥ **50** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం అష్టమస్కంధే అమృతమథనే పంచమోఽధ్యాయః ॥